

Český průmysl opět dolů

- CZ24 News | 11. října 2023

ČESKO: Průmyslová výroba je o 1,7 procenta slabší než před rokem. Horší je to s novými zakázkami, které jsou o 4,2 procenta nižší než loni, hlásí Český statistický úřad.

Většina průmyslových odvětví zaznamenala v srpnu meziroční pokles. Celkový pokles průmyslové výroby v srpnu nejvíc ovlivnil obor elektřiny a plynu. Tomu se nelze divit, šetří se a rozbíhá se výroba z fotovoltaiky pro vlastní spotřebu, která už neprochází trhem.

Z dalších skupin zaznamenala výrazný pokles zejména výroba stavebních hmot a skla, upozornil Radek Matějka, ředitel odboru statistiky zemědělství a lesnictví, průmyslu, stavebnictví a energetiky ČSÚ. Podle stejného zdroje pokračoval dvouciferný pokles produkce také v odvětví výroby základních kovů, hutnictví a slévárenství.

Ještě nevlídnější než ohlédnutí o rok zpátky je však pohled do budoucnosti. Nabízí jej statistika nových zakázek. Hodnota nových zakázek v běžných cenách v srpnu 2023 ve sledovaných odvětvích totiž meziročně klesla o 4,2 %. Nové zakázky ze zahraničí se meziročně snížily o 3,4 %, tuzemské klesly o 5,5 %. Nejvýraznější podíl na tom měla odvětví výroby základních kovů, hutnictví a slévárenství a výroba chemických látek a přípravků. V srpnu se tam v snížila hodnota nových zakázek meziročně téměř o pětinu.

Auta zatím trochu jedou. Pokud jde o hodnotu nových zakázek ve výrobě motorových vozidel, tak ta byla prakticky na stejné úrovni jako v minulém roce, dozvídáme se od Veroniky Doležalové, vedoucí oddělení statistiky průmyslu ČSÚ. Pokles už pokračuje čtvrtý měsíc po sobě.

<https://www.czso.cz/csu/czso/cri/prumysl-srpen-2023>

Pozorně sleduji zejména čísla z energetiky. Zásadní změny, které přináší decentralizace výroby z obnovitelných zdrojů, už přestávají být něčím zanedbatelným, byť by to tak mnozí rádi viděli. Vedle toho trpí také další materiálově a energeticky náročné obory. Jak už jsme uvedli, auta se zatím drží, ale důležité je to „zatím“. Vlak elektromobility ujíždí i německé matce Škody Auto. Čínská konkurence je krutě levnější a zároveň uživatelsky vstřícnější.

Česko tedy není jedinou zemí, která je těmito změnami obklopena. Jak se dozvídáme z Eurostatu, také výkon německého průmyslu se snížil o 2,5 %, ale třeba dánský rostl o 5,7 % a francouzský o 2,8 %. Jsou to však trochu jinak počítaná čísla, protože pro český průmysl je Eurostatem uváděn pokles hned o 2,8 procenta. Jenže Česko má extrémně nevýhodnou výchozí pozici, protože zrovna v té energetické a materiálově náročnosti dlouhodobě kraluje.

Nevýhodná struktura českého průmyslu je dědičným hříchem z kuponové privatizace, kdy se k majetku dostali hlavně finanční eskamotéři, kteří však nebyli schopni sledovat a využívat trendy z reálné ekonomiky. Džúsovalo se, co je, a struktura průmyslu se tak konzervovala, místo aby se vyvíjela. Když si pozorněji vyslechneme halasné řeči politiků a některých manažerů o nezastupitelné roli průmyslu v české ekonomice, většinou se jedná jen o obhajobu toho starého.

Události nás zároveň utvrzují v přesvědčení, že základním nastavením naší hospodářské politiky je bránit pozitivním změnám a ustupovat jen takovým, které bezpečně škodí. Je to dobře vidět na přístupu k drahým energiím. Obecně vzato, jsou neštěstím, které snižuje konkurenceschopnost celé české ekonomiky. Ale když už jsme to dopustili, drahá energie může posloužit jako velice účinná motivace pro přezbrojování k nižší spotřebě a vyšší účinnosti.

Současné ceny energií jsou navíc zdrojem nevypočitatelného rizika. Nikdo neví, co se s nimi stane za rok nebo za dva. Máme tak o motivaci víc pro rozvoji vlastní výroby elektřiny z fotovoltaiky a dalších obnovitelných zdrojů, kde zaplatíme investici a v tu chvíli známe neměnné náklady výroby na příštích dvacet let. Návratnost takové investice je stále rychlejší, když porovnáme rostoucí ceny elektřiny v síti a pokračující pokles cen solárních panelů.

V průmyslu jsou úspory energie spojeny s digitalizací a robotizací. To není levné, ani snadné. Proto se v tom nesmí nechat bez pomoci, nebo se utopí, místo aby se naučil plavat. Podniky to nemusí ustát finančně, nemluvě o dostupnosti potřebných zařízení a řešení. Skutečně tedy není chvíle pro plošné škrtý dotací průmyslu, do kterých nás žene „konsolidační“ balíček. Že byly neúčinné? To je vysoce pravděpodobné. Měly se tedy přizpůsobit novým naléhavým potřebám. Místo toho projednávaný vládní „úsporný“ balíček háže vidle do potřebných strukturálních změn, a ještě se průmyslu i domácnostem pěkně prodraží.

Opravdu nemá smysl mluvit o inovačních vizích, když se v zápětí sníží rozpočty školství a výzkumu, kde se mají ty vize rodit. Žvaníme o robotizaci – a vyjednáváme příliv mongolských pracovníků, kteří ty roboty nákladově vyřadí ze hry. Komu tak záleží na tom, abychom pokračovali po slepé koleji?

Mizerné vysvědčení dostáváme i v zahraničním obchodě, kde srpnovou bilanci vylepšovala levnější ropa. Jak informuje ČSÚ, podle předběžných údajů obchodní bilance v běžných cenách skončila v srpnu schodkem, byť byl o 25,4 miliard korun menší než před rokem. Jenže 17,2 miliard korun z toho zařídila jen ta levnější ropa.

Nepříznivý vliv na celkové saldo měl zejména pokles přebytku obchodu s elektřinou o 10,6 mld. Kč. U obchodu s počítači, elektronickými a optickými přístroji narostl deficit o 2,1 mld. Kč. Vývoz meziročně klesl o 6,0 % na 333,6 mld. Kč a dovoz o 12,2 % na 337,4 mld. Kč.

<https://www.czso.cz/csu/czso/cr/zahranicni-obchod-se-zbozim-srpen-2023>

A nakonec si ještě dejme bídu ze stavebnictví: Meziročně bylo zahájeno o 23,1 % bytů méně, dokončeno bylo o 21,8 % bytů méně.

AUTOR: Zbyněk Fiala

[ZDROJ](#)